

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ"

гр. Варна, бул. "Вл. Варненчик" № 80, тел.: 052/460-550;

ou.slaveykov@slaveykov.net www.slaveykov.net

ТАНЯ ПЕТРОВА
ДИРЕКТОР НА ОУ „ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ“

Правила и процедури за въвеждане на защитна мрежа за справяне с училищния тормоз между учениците в ОУ „Петко Р. Славейков“ гр. Варна

УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

ПРИЕТ НА ЗАСЕДАНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ
С ПРОТОКОЛ №2/10.10.2022 ГОДИНА

Разработени съгласно Заповед РД 09-5906/28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката, т. 2. 4. 1. Раздел II на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъм за неговото прилагане и актуализирани на заседание на ПС с Протокол №2/10.10.2022г. на ОУ „Петко Р. Славейков“.

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в ОУ „Петко Р. Славейков“ - Варна. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с проявленията на такива.

Настоящите правила регламентират задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз.

Правилата са разработени от Училищния координационен съвет на базата на:

- направената оценка и анализирането на проблема, свързан с наличие и прояви на тормоз сред учениците;
- набраните предложения от страна на ръководството на училището, класовете, учителите, непедagogическия персонал, Ученическият съвет на училището и родителите.

Правилата се основават на следните принципи:

- Нетърпимост към тормоза и насилието в ОУ „Петко Р. Славейков“ - Варна.
- Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремение към формиране на училищна общност, култура на социално компетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо към прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

I. Обобщени правилата на ниво училище

1. Да спазваме етичния кодекс на училищната общност.
2. Да се съобразяваме с общоучилищните ценности.
3. Да зачитаме правата и границите на личното пространство.
4. Взаимно да се уважаваме.
5. Да спазваме правилата в училище.
6. Да зачитаме чуждото мнение и да приемаме различията.

7. В случай на тормоз или насилие всички служители да следват схемата за реакция.

8. Класните ръководители да провеждат занятия с цел превенция на насилието и тормоза.

9. Учителите да включват темите за насилието в часовете си.

10. Дежурните учители стриктно да спазват графика за дежурства в училище.

11. Ученическият съвет на училището да прави предложения за дейности, свързани с превенция на проблемното поведение сред учениците и подобряване на атмосферата в училище.

12. Родителите да се запознаят с Механизъм за противодействие на тормоза и насилието и да участват в дейностите.

13. Училищното настоятелство и Общественият съвет да подпомагат училищната общност за поддържане на градивни отношения.

14. Учителите да участват в обучения за повишаване на квалификацията.

15. Училището да си партнира с външни служби, организации, институции и съответните специалисти.

II. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет /УКС/

1.1. Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.

1.2. Обобщава предложенията на класовете.

1.3. Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.

1.4. Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.

1.5. Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

2. Училищен психолог

2.1 Член е на УКС за противодействие на тормоза и насилието в училище.

2.2. Съдейства на класните ръководители при извършване на оценката на тормоза в училище.

2.3. Отговаря за воденето и съхранението на Дневника за регистриране на случаите на тормоз.

2.4. Участва в екипите за работа по случай и разработват програми за работа с деца в риск.

3. Класни ръководители

3.1. В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на превенцията на тормоза и насилието.

3.2. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие.

3.3. Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.

3.4. Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.

3.5. Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.

3.6. За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на УКС.

3.7. Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.

3.8. Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от МКБППМН и др.

3.9. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.

3.10. Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.

3.11. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

4. Учители, които не са класни ръководители

4.1. Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.

4.2. Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.

4.3. Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.

4.4. Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

5. Дежурни учители

5.1. Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.

5.2. Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството.

5.3. Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и запознават УКС, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

6. Помощен персонал

6.1. Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.

6.2. Познават основните принципи на действие и ги прилагат - правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.

6.3. Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, ЗДУД, ЗДАД, директор.

7. Ръководство:

7.1. Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен психо-социален климат и конструктивни взаимоотношения в дух на толерантност, сътрудничество и партньорство.

7.2. Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.

7.3. Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.

7.4. Насърчава и поощрява просоциалното поведение и добрите взаимоотношения чрез подходящи форми – грамоти, организиране на конкурси, инициативи, форуми, кампании и пр.

III. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

1. Дете, жертва на тормоз - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.

2. Дете, упражнило тормоз - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията, изпълнява указанията на УКС за предотвратяване на тормоза.

3. Деца, които помагат и подкрепят тормоза - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.

4. Дете-наблюдател - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.

5. Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.

6. Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира УКС чрез попълване на формата за протокол.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на тормоз и насилие сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за отговор на насилие“(Приложение №1). Той се предава на председателя на УКС, който го съхранява.

2. Действия в случай на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик.

Учителят или служителят действат в следната последователност:

- извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;

- при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;

- уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;

- описват ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.

3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

- Всеки служител на ОУ „Петко Р. Славейков“ град Варна, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/настойниците на детето.

- Учителят описва ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.

- След проверка на случая директорът свиква УКС, който подава сигнал до Отдел „Закрила на детето“.

- УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от психолог, класен ръководител и родител.

4. Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз.

- Учителят описва ситуацията писмено в Протокол за отговор на насилие“(Приложение №1).

- Ситуацията се регистрира в единния регистър.

- Детето, упражнило тормоз описва ситуацията и родителят я записва в Протокол №2.

- За изясняване на случая от други деца-наблюдатели родителите им описват ситуацията в Протокол №2.

- Класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите.

- Свиква се УКС.

- УКС уведомява МКБППМН, полицията и отдел „Закрила на детето“.

- УКС изготвя индивидуални работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

IV. Мерки при кризисни ситуации

1. **УКС заседава най-малко един път в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.**

2. При наличие на писмен или устен сигнал, комисията се събира на заседание в рамките на 24 часа.

3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час подава сигнал в РУО, Отдел "Закрила на детето", Областна администрация и полицията.

4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, УКС съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ РЕГИСТРИРАНЕ СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Процедури за интервенция
<p>Първо ниво - нарушаване на правилата:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Форми на физическо насилие: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане, хапане, ритане, чупене и т.н. • Форми на психическо насилие: заплахи, клюки, обиди, ругане, клевети, подигравки, прякори, унижение, изключване от групови или съвместни дейности, предпочитания, базирани на различие, слухове и т.н. • Форми на сексуално насилие: неприлични жестове и действия, вербален тормоз, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст, съблазняване от друго дете, възрастен, злоупотреба с власт при изнудване, склоняване, принуждаване към сексуални действия. • Форми на кибернасилие: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания, съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи и др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използване на език на омраза, кражба на профили. 	<p>Действията се предприемат от кл. р-тел или учител заедно с родител, като се осъществява педагогическа работа – индивидуално, за група ученици или за клас.</p> <p>При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват.</p> <p>Ако педагогическата работа не дава резултат и насилственото поведение се повтаря, последствията са по-сериозни, се предприемат действия, предписани за ситуации от второ или трето ниво.</p>	<p>Ситуациите от първо ниво не се регистрират в Дневника със случаи, защото са първа проява на насилие и не се тълкува като тормоз.</p>	<p>1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/ интервенция към всички участници.</p> <p>Кл. ръководител/ учителят подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие.</p> <p>Уведомяване на родител от кл. р-тел/ учител.</p> <p>Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците от кл. р-тел/ учител.</p> <p>Мерки и действия от страна на кл. р-тел/учител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите.</p> <p>Проследяване изпълнението на предприетите мерки и действия.</p>

<p>Второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици – тормоз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Форми на физически тормоз: шамари, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. • Форми на психически тормоз: изнудване, заплахи, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация, подигравки пред целия клас, публично унижение, обиди; интриги, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, манипулиране и използване. • Форми на сексуален тормоз: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. • Форми на кибертормоз: непоискано заснемане и разпространяване на снимки, видео; злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение, унижителни за детето снимки/видео, кражба на профил и използване език на омраза. 	<p>Действията от кл.р-тел/учител заедно с психолог, председател или представител на координационния съвет и задължително участие на родител, като се уведомява директора.</p> <p>По преценка се подава сигнал до ОЗД и/или полиция. Координационният съвет прави оценка на риска и може да даде становище за инициране на работа по случай.</p> <p>Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, следва да се уведоми директора, който следва да се обърне към ОЗД.</p>	<p>Ситуацията на тормоз се описва в Дневника със ситуации от свидетеля на случилото се или класния ръководител/учителя.</p> <p>Възстановяване на щети при наличие на такива.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2. Учителят/кл. р-тел подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Всеки служител, който е станал свидетел на насилието, може да подаде сигнал към ОЗД. 3. 3. Учителят/ кл. р-тел съобщава на Координационния съвет за случая. Прави се оценка на случая и по преценка директорът подава сигнал от името на институцията до ОЗД и/или полицията и се иницира работа по случай. 5. 4. Уведомяване на родител. 6. 5. Мерки и действия – работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на работа по случая. 7. 6. Про следяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
---	---	--	---

<p>Трето ниво – системна злоупотреба и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето на участниците в ситуацията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Форми на физически: сбиване, задушаване, събаряне, изгаряне и др. наранявания, намущкване, провесване, ограничаване на движението, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие. • Форми на психически тормоз: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, клетви, публично унижение, изолация, ограничаване на движението, склоняване за употреба на ПАВ, включване в антисоциални групи и организации, групово измъчване и организиране на банди, последиците от които нараняват други. • Форми на сексуален тормоз: съблазняване от друго дете, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение. • Форми на кибертормоз: повторно непоискано заснемане и разпространение на снимки и видеозаписи, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, профили и лични данни, заснемане без разрешение, заснемане и разпространение на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки и видео на детска порнография. 	<p>Уведомява се ОЗД и/или органите на полицията, РУО. Действията на ниво училище се предприемат от директора заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, ОЗД, полиция и др.). Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, директорът следва да информира отделите за закрила на детето, центъра за социална работа и/или полицията. При материална щета се съставя Протокол за възстановяване на щетата.</p>	<p>Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневника със случаи, като по тях се предприема интензивна работа, включваща всички участници; правят се оценки на потребностите и план за действие, както и се инициират процедури в съответствие със Закона за закрила на детето, Наредба за приобщаващото образование, ЗПУО.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2. Учителят/кл. р-тел подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или органите на полицията. 3. Уведомяване на родител. 4. Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5. Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. Ако друга организация или услуга е въввлечена в работата с детето или ученика, училището установява връзка с тези организации или услуги и синхронизира дейностите. 6. Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
---	--	---	--

